

Disseny d'un programa formatiu per a la millora de les competències i habilitats en la preparació i conducció de presentacions orals en els graus de Nutrició Humana i Dietètica i de Ciència i Tecnologia dels Aliments

INFORME FINAL PID

1) DADES DEL PROJECTE

Títol: Disseny d'un programa formatiu per a la millora de les competències i habilitats en la preparació i conducció de presentacions orals en els graus de Nutrició Humana i Dietètica i de Ciència i Tecnologia dels Aliments

Codi del projecte: 2022PID-UB/005

Coordinació: Maria Pérez Bosch, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació

Participants:

- Mireia Urpí Sarda, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Elvira López Tamames, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Maria del Carmen Aguilera Ruiz, Departament de Cognició, Desenvolupament i Psicologia de l'Educació, Facultat de Psicologia.
- Alba Tres Oliver, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Maria Luz Latorre Moratalla, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Maria Grau Magaña, Departament de Medicina, Facultat de Medicina i Ciències de la Salut
- Rafael Llorach Asunción, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació
- Teresa Veciana Nogues, Departament de Nutrició Ciències de l'Alimentació i Gastronomia, Facultat de farmàcia i Ciències de l'Alimentació

Facultat: Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació

Ensenyament/s: Nutrició Humana i Dietètica (NHD) i Ciència i Tecnologia dels Aliments (CTA)

Assignatures implicades:

- **Antropologia i Psicologia del Comportament Alimentari** – Assignatura de primer curs dels Graus de NHD i CTA
- **Bromatologia II** – Assignatura de segon curs del Grau de NHD
- **Composició i Propietats dels Aliments** – Assignatura de segon curs del Grau de CTA
- **Salut Pública** – Assignatura de tercer curs del Grau de NHD
- **Higiene en la Indústria Alimentària i Anàlisi de Perills i Punts Crítics de Control** – Assignatura de tercer curs del Grau de CTA
- **Control de Qualitat de Processos i Productes** – Assignatura de quart curs del Grau de CTA
- **Treball Final de Grau** – Assignatura de quart curs dels Graus de NHD i CTA

Estratègies de millora/innovació docent:

- Competències transversals
- TFG/TFM (Treball final de grau/màster)
- Avaluació
- Instruments d'avaluació (rúbriques)
- Equip docent
- Metodologies actives per l'aprenentatge
- Mentoria i tutoria

2) RESUM I DESCRIPTORS

2.1. Resum

Una comunicació oral eficaç és essencial en moltes professions, i tant els futurs nutricionistes-dietistes com els tecnòlegs alimentaris no en són una excepció. Tot i així, la majoria d'estudiants universitaris no reben una formació específica en aquest àmbit. Una revisió feta amb coordinadors d'assignatures dels graus en Nutrició Humana i Dietètica (NHD) i en Ciència i Tecnologia dels Aliments (CTA) ha posat de manifest que els estudiants presenten dificultats importants a l'hora de fer exposicions orals dels seus treballs.

La capacitat de comunicar-se oralment és fonamental, ja que en l'àmbit professional tant nutricionistes com tecnòlegs han de transmetre informació, idees i solucions a públics diversos, siguin experts o no. Per això, cal que els alumnes d'aquests graus no només dominin els coneixements tècnics o científics, sinó que també sàpiguen expressar-los verbalment de manera clara, precisa i atractiva, amb el suport de recursos visuals. Les mancances principals detectades són: a) una formació insuficient per elaborar materials visuals per a presentacions; b) poca experiència en parlar en públic i conduir exposicions orals. Aquest Projecte d'Innovació Docent (PID) es planteja dins diverses assignatures dels graus de NHD i CTA, on els alumnes han de fer presentacions orals, ja sigui individualment o en grup, i defensar públicament els seus treballs.

L'objectiu del projecte és dissenyar i posar en marxa un programa formatiu per reforçar les competències comunicatives dels estudiants, ensenyant-los tècniques bàsiques d'exposició oral, fomentant la seva capacitat d'anàlisi i síntesi de coneixements i potenciant el treball en equips interdisciplinaris. Aquest aprenentatge es vol desenvolupar progressivament al llarg dels quatre cursos de manera transversal i integradora entre assignatures de diferents àrees.

2.2. Descriptors

- [Línies d'innovació vinculades \(vegeu catàleg de línies d'innovació\)](#)

Línies d'innovació amb les que es poden vincular els objectius

- a) Aprenentatge professionalitzador
 - Competències transversals

- TFG/TFM (treball Final de Grau/Màster)
- b) Avaluació
 - Avaluació acreditativa
 - Instruments d'avaluació (rúbriques)
- c) Equip docent
- d) Metodologies actives per l'aprenentatge
 - Mentoria i tutoria

- **Paraules clau (màxim 5):** Competències, Professionalització, Competències transversals , Guies d'avaluació, Comunicació oral.

3) MANCANCES DETECTADES QUE HAN PORTAT A DUR A TERME EL PROJECTE

Recentment, un Projecte d'Innovació Docent (2019PID-UB/010) ha permès remodelar de forma integral el Treball Final de Grau (TFG) del Grau en Nutrició Humana i Dietètica (NHD). Aquesta iniciativa va suposar la remodelació de l'estructura de la memòria del treball i l'actualització del sistema d'avaluació, fet que ha facilitat la valoració de les competències associades a l'assignatura. En l'actualitat, la presentació i defensa oral del TFG representa un 40% de la qualificació final. Tot i aquestes millores, s'ha continuat detectant que els estudiants presenten importants dificultats a l'hora de realitzar exposicions orals de qualitat.

Aquest nou projecte d'innovació docent neix precisament per donar resposta a aquestes mancances, amb una proposta transversal que implica diverses assignatures dels Graus en CTA i en NHD, amb el suport i participació de les Caps d'estudis de les dues titulacions. El propòsit central és reforçar les competències de comunicació oral dels estudiants, ja que, malgrat que aquesta habilitat es treballa des de diferents assignatures, el nivell assolit és molt desigual quan els alumnes arriben a quart curs, especialment al TFG. Aquesta variabilitat pot atribuir-se a la gran heterogeneïtat de l'alumnat i a les diferències en la formació prèvia segons la via d'accés als estudis universitaris. A més, s'ha identificat una manca de coherència en els criteris i orientacions entre les diverses assignatures que incorporen activitats de presentació oral o pràctiques comunicatives, fet que genera confusió i inseguretat en els estudiants a l'hora de preparar les seves intervencions.

Davant aquesta situació, es fa imprescindible establir un pla de formació i avaluació progressiu i estructurat al llarg dels quatre cursos, per garantir que, en el moment de presentar el TFG, l'alumnat hagi assolit adequadament les competències en comunicació oral. Aquest projecte vol, per tant, detectar les mancances al llarg del recorregut formatiu, coordinar recursos i metodologies entre assignatures, i promoure la millora gradual dels estudiants mitjançant activitats específiques.

A més, es proposa l'elaboració de guies clares per a l'avaluació de les presentacions orals, i la incorporació d'activitats d'avaluació entre iguals, on els mateixos estudiants puguin valorar i reflexionar sobre les exposicions dels companys. Aquesta metodologia fomenta una

retroalimentació constant entre alumnat i professorat, i permet als estudiants prendre consciència del seu propi progrés competencial, alhora que proporciona informació valuosa als docents sobre l'eficàcia dels mètodes d'ensenyament emprats.

4) OBJECTIUS

L'**objectiu general** d'aquest projecte d'innovació docent és dissenyar i implementar un programa formatiu per millorar les competències i habilitats en preparar i conduir comunicacions orals, a través de l'aprenentatge de tècniques bàsiques per a l'exposició oral, de la millora en la capacitat d'analitzar i sintetitzar coneixements, i la capacitat per treballar en equips interdisciplinaris dels estudiants, de forma progressiva al llarg dels 4 cursos dels dos graus i de forma transversal i interdisciplinària, implicant assignatures de diferents àrees de coneixement.

Aquests objectius generals es concreten en els següents **objectius específics**:

1. Detectar les necessitats particulars de cadascun dels 2 graus que participen al projecte en quant a les particularitats de la comunicació oral als seus camps professionals.
2. Disseny d'un programa formació gradual per a la millora de la capacitat de l'estudiant en la conducció de presentacions orals i l'elaboració de recursos visuals clars, atractius i que continguin la informació rellevant i en l'elaboració de discursos estructurats per comunicar de forma clara, científica i eficaç.
3. Disseny de guies d'avaluació que permetin una correcta avaluació de les competències associades als treballs amb exposició oral.

El projecte inclou una visió transversal de la problemàtica tant de la preparació com de la conducció de les presentacions orals en públic. Tenint en compte que plategem implicar assignatures de diferents àrees de coneixement i distribuïdes al llarg del curs, la nostra proposta pretén contribuir a la millora gradual dels estudiants al llarg del seu grau de manera que al arribar a la presentació del TFG, els estudiants tinguin molts més recursos i eines per a poder ser autònoms a la hora de preparar les diapositives del seu TFG i en la seva posterior presentació i discussió.

5) DESENVOLUPAMENT DE L'ACTUACIÓ

A continuació s'enumeren les diferents activitats desenvolupades al llarg del PID per tal d'assolir els objectius plantejats, ordenades cronològicament.

- **Enquestes als estudiants de tots els cursos (sobre necessitats que presenten i que creuen que necessiten) – Maig 2022-Febrer 2023**

Una de les primeres accions dutes a terme dins el projecte ha estat la realització d'una enquesta adreçada a tot l'alumnat dels graus de Nutrició Humana i Dietètica (NHD) i de Ciència i Tecnologia dels Aliments (CTA), amb l'objectiu de detectar les seves necessitats formatives i

obtenir una imatge general de la seva percepció sobre el nivell assolit en determinades competències clau. Concretament, les enquestes han avaluat:

- La capacitat d'analitzar, sintetitzar i aplicar coneixements a la pràctica.
- La capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit, així com la recerca i integració d'informació.
- La capacitat per treballar en equips interdisciplinaris i multiculturals.

Aquestes enquestes es van programar en dues fases: una primera, al maig de 2022, per a les assignatures del segon semestre, i una segona, al desembre de 2022, per a les assignatures del primer semestre del curs següent. Les respostes recollides van ser analitzades de manera desagregada segons grau i curs acadèmic, per identificar possibles diferències entre grups o, en el seu cas, comprovar la presència d'un patró comú.

Els resultats obtinguts van posar de manifest una manca important de pràctica en la realització de presentacions orals, així com una gran heterogeneïtat en la formació prèvia dels estudiants pel que fa a la preparació de materials visuals i l'ús de tècniques de comunicació oral. Aquestes dades han estat fonamentals per justificar la necessitat d'intervencions específiques i coordinades que ajudin a homogeneïtzar i millorar progressivament el nivell competencial dels estudiants en aquest àmbit al llarg dels seus estudis universitaris. Segons els mateixos estudiants, els punts febles durant les exposicions orals són principalment el nerviosisme (60 %), la manca de fluïdesa en l'expressió oral (més del 25 %) i una dependència excessiva del guió (també superior al 25 %).

- **Taller de formació als coordinadors de les assignatures implicades i professorat interessat – Maig 2023**

Una altra actuació clau dins del projecte ha estat la formació del professorat i dels coordinadors de les assignatures implicades, amb l'objectiu de millorar la seva capacitat per avaluar i potenciar les competències orals dels estudiants. En aquest marc, es va organitzar un taller formatiu amb el professor Sebastián Bonilla, assessor en comunicació i docent en publicitat, relacions públiques i màrqueting digital a la Universitat de Barcelona. Aquesta sessió va permetre analitzar els punts forts i febles habituals en les presentacions orals dels estudiants, així com reflexionar sobre estratègies docents per millorar-les, i ha contribuït de manera significativa a la cohesió i coherència del projecte entre les diferents assignatures i titulacions implicades.

- **Disseny de pautes de presentació oral - Setembre 2023-setembre 2024**

Les presentacions orals dels estudiants. L'objectiu ha estat proporcionar guies clares, progressives i adaptades a cada curs acadèmic, que ajudin l'alumnat a preparar tant el material gràfic com la pròpia exposició oral. En aquest marc, s'ha elaborat una infografia sintètica amb els principals punts i consells per a exposicions orals eficaces, concebuda com un recurs visual pràctic i de consulta àgil. Paral·lelament, s'han definit les accions formatives per a l'alumnat i s'han contextualitzat les dimensions a valorar. Mitjançant diverses reunions amb l'equip docent, s'han establert accions formatives graduals per a cada curs acadèmic:

- al primer curs, un taller introductori a les comunicacions orals en grups reduïts
- al segon curs, un seminari centrat en les habilitats de comunicació no verbal

– al tercer curs, tutories específiques per a millorar els recursos visuals emprats en les presentacions.

Amb la voluntat de fomentar la pràctica i l'autoavaluació, es va plantejar la realització d'assajos gravats en vídeo com a eina perquè els estudiants prenguessin consciència de les seves mancances i progressos. Per implementar aquesta iniciativa, es va dur a terme una prova pilot amb estudiants de primer curs de l'assignatura d'Antropologia. Tot i això, la iniciativa no va assolir els resultats esperats degut a diverses dificultats: problemes en la creació dels portafolis docents, un alt percentatge d'estudiants acollits a l'avaluació única (que no inclou exposicions orals), i el fet que el pla docent de l'assignatura, elaborat l'any anterior, no contemplava aquesta activitat.

Davant d'aquesta situació, s'ha decidit programar per al curs 2024-25 una sessió introductòria específica per a estudiants de primer curs, centrada en el desenvolupament de competències bàsiques de presentació formal i ha inclòs dinàmiques de grup per ajudar els estudiants a guanyar confiança i seguretat en la parla en públic. A més, com a mesura correctiva, s'ha introduït l'obligatorietat de realitzar presentacions orals també per a l'alumnat acollit a l'avaluació única.

Pel que fa al segon curs, es preveu una sessió específica sobre comunicació no verbal, on els estudiants podran practicar presentacions en grup i rebre feedback dels companys. Paral·lelament, es treballarà amb guies i pautes concretes adaptades a cada nivell acadèmic. En el tercer curs, l'enfocament es traslladarà cap a la qualitat i el contingut del material de suport, especialment en l'ús de gràfics, taules i altres recursos visuals avançats.

Aquest plantejament progressiu i estructurat al llarg dels estudis pretén garantir un aprenentatge continu i sostingut de la competència comunicativa, en coherència amb les necessitats professionals dels futurs graduats i amb les mancances detectades a través de les enquestes i l'experiència docent.

- **Redisseny d'instruments d'avaluació específics per les activitats de presentació oral - Maig 2024-setembre 2024**

Una altra actuació fonamental del projecte ha estat el redisseny i l'elaboració d'instruments d'avaluació específics per a les activitats de presentació oral. Aquests instruments s'han desenvolupat amb l'objectiu de garantir una avaluació clara, coherent i útil. El propòsit ha estat valorar de manera precisa i homogènia el grau d'assoliment de les competències comunicatives dels estudiants, tot proporcionant eines tant per al professorat com per a l'alumnat.

En aquest sentit, s'ha dissenyat una taula amb els objectius i ítems d'avaluació distribuïts per cursos, així com rúbriques específiques: la **Rúbrica de Comunicació per al professorat** i la **Rúbrica d'Autoavaluació per a l'alumnat**. Aquestes rúbriques permeten valorar aspectes clau agrupats en tres grans blocs:

- Domini del tema: ús correcte del llenguatge formal i científic-tècnic, capacitat de síntesi de la informació, incorporació d'arguments i referències científiques, així com un bon coneixement del tema i capacitat de resposta fonamentada a les preguntes plantejades.

- Llenguatge: domini del llenguatge no verbal (contacte visual amb el públic, gestualitat, formalitat i vestuari adequat) i del llenguatge verbal (claredat, lèxic, vocalització, entonació, volum, ritme i fluïdesa).
- Aspectes formals: gestió adequada del temps, estructura i organització de la presentació, qualitat formal del suport visual (mida de la lletra, format de taules i gràfics, coherència del text), i nivell de coordinació del grup en cas de presentacions col·lectives.

Aquestes eines han estat concebudes com a instruments pràctics per facilitar una valoració més objectiva i formativa de les exposicions orals, i han estat integrades progressivament com a exemples i materials de suport dins les assignatures participants en el projecte.

- **Implementació i avaluació dels resultats**

Un cop dissenyades les guies i els instruments d'avaluació, s'ha procedit a la seva implementació durant el curs acadèmic 2024-2025. Aquesta implementació ha permès avaluar en temps real l'efectivitat de les eines creades, així com la possible millora dels resultats de les presentacions orals dels estudiants en comparació amb cursos anteriors.

De cara a final de curs es pretén realitzar una valoració qualitativa i quantitativa dels resultats obtinguts en aquestes activitats, considerant tant l'opinió del professorat com el rendiment observat en els estudiants. Aquesta anàlisi ha de ser clau per identificar bones pràctiques i aspectes susceptibles de millora de cara a futurs cursos.

- **Difusió dels resultats**

S'ha dut a terme una difusió àmplia i progressiva dels resultats del projecte d'innovació docent (PID) en diversos espais acadèmics. En una primera fase, es va presentar la diagnosi de la situació inicial a la Jornada de Professorat de Ciències de la Salut de la Universitat de Barcelona, celebrada el gener de 2023. A més, les comunicacions de les jornades van ser posteriorment publicades a la *Revista de la Fundación Educación Médica*, ampliant així l'impacte i la visibilitat del projecte. L'any següent, un cop implementades diverses actuacions, els resultats del projecte s'han presentat mitjançant la presentació d'un pòster a la Jornada de Professorat de Ciències de la Salut celebrades aquest 2025. Les dues presentacions en format pòster han estat recollides en el repositori digital de la UB, concretament a la col·lecció INNOVADOC, específica per accions de projectes d'innovació docent.

Per a l'aplicació del projecte s'han emprat els següents qüestionaris i materials:

- Article docent: Elena M, García C. La evaluación por competencias en la educación superior1. Profesorado. Revista de Currículum y Formación de Profesorado. 2008;12(3):1-6.
- S'han consultat les normatives del TFG dels graus de NHD de les universitats: Granada, Complutense de Madrid, Murcia, Burgos (Universitat Isabel I), València i Zaragoza.
- S'han elaborat:
 - Infografia per a visualitzar les dimensions a considerar en l'avaluació

- Rúbriques_Comunicació – pel professorat
- Rúbriques_Autoavaluació comunicació – per l'alumnat
- Document amb els objectius a assolir per curs
- Actes de les diferents reunions dels membres participants

Canvis i adaptacions efectuades durant el desenvolupament d'aquest projecte d'innovació docent:

Durant el desenvolupament del projecte, es va implementar una prova pilot amb estudiants de primer curs de l'assignatura d'Antropologia. Tot i això, l'activitat no va funcionar com s'esperava a causa de diverses dificultats: problemes per crear els portafolis docents, un elevat nombre d'estudiants amb avaluació única (sense exposicions orals), i la manca de previsió en el pla docent, que no contemplava aquesta proposta. Davant aquests entrebancs, es van introduir diverses adaptacions per al curs 2024-25: programant una sessió introductòria per a estudiants de primer curs. Aquesta activitat es va realitzar a l'aula d'informàtica i va incloure dinàmiques per reforçar la seguretat en la parla en públic.

6) AVALUACIÓ, RESULTATS I INTERPRETACIÓ

6.1. Avaluació

Per avaluar el desenvolupament del PID s'han escollit els següents indicadors:

- a) Els indicadors d'avaluació específics a l'objectiu 4.1 és el següent:
- Qüestionaris de valoració als estudiants per a conèixer la seva experiència prèvia i les seves capacitats inicials.
 - Qüestionaris de valoració als membres de les comissions d'avaluació dels Treballs Final de Grau (TFGs) per a conèixer la seva percepció en referència a les presentacions orals dels estudiants de TFG.
 - Qualificacions dels estudiants en les activitats de presentacions oral a les assignatures implicades en relació a la qualificació final de l'estudiant a l'assignatura.
- b) Els indicadors d'avaluació comuns als objectius 4.2 i 4.3 són els següents:
- Participació en el taller de formació dels professors implicats en el projecte d'innovació per a dissenyar un programa formació gradual per a la millora de les capacitats de l'estudiant en la conducció de presentacions orals i l'elaboració de recursos visuals i en l'elaboració de guies d'avaluació específiques.
 - Qüestionaris de valoració dels programes de formació
- c) Els indicadors d'avaluació específics a l'objectiu 4.2 són els següents:
- Infografia per a la preparació i conducció de presentacions orals
 - Qualificacions obtingudes dels estudiants en les activitats que de presentació oral abans i durant el procés de la implementació de la formació als estudiants.

- d) Els indicadors d'avaluació específics a l'objectiu 4.3 són els següents:
- Rúbriques d'avaluació de les activitats de comunicació oral de les assignatures implicades
 - Qüestionaris de valoració als estudiants de la guia dissenyada per a la preparació i conducció de presentacions orals

Per avaluar el desenvolupament del PID es proposa emprar els següents instruments d'avaluació per a l'observació dels indicadors establerts:

1. Els instruments d'avaluació per a l'objectiu 4.1 són els següents:
- Enquesta de satisfacció inicial específica inicial
 - Enquesta de satisfacció als estudiants per avaluar la seva progressió.
 - Qualificacions obtingudes pels estudiants en les activitats de presentació oral i les de final de curs

2. Els instruments d'avaluació específics a l'objectiu 4.2 i 4.3 són els següents:

- Enquesta d'opinió de les jornades de formació de professors
- Registre de l'assistència a les jornades de formació de professors

3. Els instruments d'avaluació específics a l'objectiu 4.2 són els següents:

- Enquesta d'opinió sobre els instruments d'avaluació del tutor i comissió.
- Control d'assistència dels tallers per a la creació d'instruments d'avaluació.

Es proposa emprar els següents procediments per a l'aplicació dels instruments d'avaluació:

1. Els indicadors d'avaluació comuns als objectius 4.2 i 4.3 són els següents:
- Durant les jornades de formació de professors (gener-febrer 2023) es registrarà l'assistència en fulls de signatures elaborats expressament.
 - Els resultats de les enquestes de satisfacció per a professors s'analitzaran i es farà un estudi comparatiu entre els resultats de l'enquesta inicial i els de l'enquesta final per tal de valorar com s'han rebut els canvis implementats pel PID i quin grau d'implementació real hi ha hagut.
 - Es procedirà a enquestar a l'alumnat abans i després del procés. Les enquestes seran anònimes i es prepararan via Campus Virtual. Consistiran en preguntes tancades (sí/no), preguntes amb resposta gradada (molt satisfet/poc satisfet/insatisfet....; molt necessari/necessari/poc necessari/gens necessari...) però també s'hi inclourà alguna pregunta de resposta oberta per permetre una ampliació dels aspectes recollits i s'analitzarà qualitativament.
3. Els indicadors d'avaluació específics als objectius 4.2 són els següents:
- Les comunicacions en format pòster derivats del projecte es publicaran al repositori digital de la UB.
 - Les actes de les reunions dels professors implicats en el PID seran arxivades per la coordinadora del projecte.

2. Els indicadors d'avaluació específics a l'objectiu 4.3 són els següents:

- El control d'assistència al taller de formació es portarà a terme emprant fulls de signatures elaborats expressament.
- La coordinadora del projecte elaborarà la memòria del taller, que formarà part de la memòria del projecte.
- S'estudiarà la capacitat d'avaluar competències orals (i altres competències relacionades) de les rúbriques.

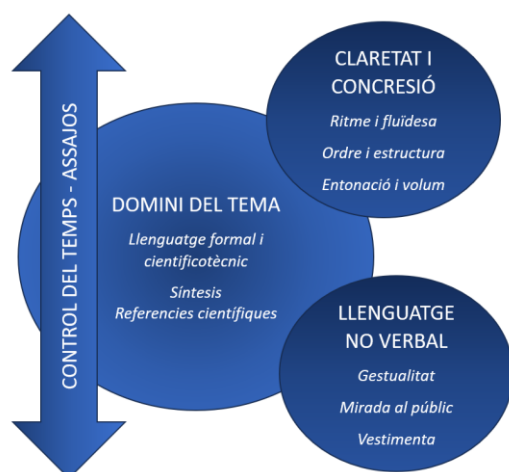
6.2. Resultats i interpretació

Disseny del programa formatiu

El projecte de comunicació oral es desplega de forma progressiva al llarg dels quatre cursos del grau. Al primer curs, s'introdueixen conceptes bàsics de presentació i es treballa la desinhibició. Al segon, s'aprofundeix en les habilitats comunicatives no verbals i l'ús de bibliografia, amb suport de vídeos exemplificadors. Al tercer curs, es reforcen aspectes formals com taules i gràfics, i es practica la resposta a preguntes amb claredat i concisió. Al quart curs, vinculat al TFG, es treballa com iniciar i acabar una presentació, respondre preguntes i es proposa una sessió formal amb un expert. En tots els cursos s'incorporen rúbriques, autoavaluació, enregistrament de vídeos com a evidències d'avaluació i ús de la biblioteca per a assajos. Hem creat un Campus Virtual pel projecte, on hi tenen accés tots els estudiants, i on hem anat incorporant el material que hem preparat.

Elaboració d'una infografia

Hem elaborat una infografia a la que els estudiants hi tenen accés que permet entendre de forma compacta i clara els elements clau per millorar la competència comunicativa en contextos acadèmics. Aquest recurs es presenta com un esquema visual amb quatre eixos clau per a la preparació d'una bona presentació oral científica. Tres d'aquests eixos (Domini del tema, Claredat i concreció, i Llenguatge no verbal) es representen en forma de globus, destacant-ne els elements essencials. El quart eix, Control del temps i assajos previs, es mostra com una fletxa transversal, ja que afecta de manera global a tota la presentació. S'inclou també una taula de recomanacions i accions a evitar, on es destaca que cal usar vocabulari formal i científic, estructurar bé el discurs, mantenir el contacte visual i evitar llegir literalment o excedir-se en el temps.

SI ES RECOMANA	NO ES RECOMANA
DOMINI DEL TEMA	
Llenguatge formal i científicotècnic Síntesis de la informació Indicar referències científiques	Utilitzar un vocabulari massa informal o col·loquial Indicar el nom d'un autor d'un estudi pel seu nom de pila
CLARETAT I CONCRESIÓ	
Ritme i fluïdesa Ordre i estructura de la informació a presentar: recorda de fer una introducció, definir uns objectius, presentar uns resultats i tenir una conclusió Tenir una bona entonació i volum	Excedir-te en el temps Desordre en presentar la informació. Evita incorporar informació no rellevant
LLENGUATGE NO VERBAL	
Gestualitat Mirada al públic Vestuari adequat	Llegir el discurs en un paper/dispositiu ni mirar constantment a la presentació

Fig1. Infografia elaborada

Elaboració d'una guia per l'avaluació

Hem elaborat una guia per l'avaluació de presentacions orals estructurada en tres seccions principals: contingut, llenguatge verbal i no verbal, i aspectes formals. A la secció de contingut, s'avalua el domini del tema, l'ús d'un llenguatge formal i científic, la capacitat de síntesi i el rigor en la presentació d'evidències científiques. Es penalitza l'ús de vocabulari col·loquial, la inclusió d'informació no rellevant o la citació inadequada d'autors. En la part de llenguatge, es distingeixen el llenguatge verbal (claredat, lèxic, entonació, ritme) i el no verbal (mirada, gestualitat, vestuari), penalitzant la lectura directa del text o la manca de connexió visual amb el públic. Finalment, els aspectes formals recullen la gestió del temps, l'estructura del discurs (introducció, objectius, resultats, conclusions), i el disseny dels materials visuals (mida de lletra, format de taules i gràfics).

Guia per a l'avaluació de la presentació i la defensa

		PRIMER	SEGON	TERCER	QUART TFG
Domini del tema	Ús de llenguatge formal i científicotècnic Es penalitza (Utilitzar un vocabulari massa informal o col·loquial)	60	60	60	60
	Síntesis de la informació Es penalitza (Incorporar informació no rellevant)				
	Rigor científic (indicar referències científiques, arguments basats en evidències científiques) Es penalitza (Indicar el nom d'un autor d'un estudi pel seu nom de pila)				
	Discussió: Coneixement del tema i adequació de les respostes				
Llenguatge	Llenguatge no verbal (mirada al públic, gestualitat, formalitat, vestuari adequat) Es penalitza (Llegir el discurs en un paper/dispositiu ni mirar constantment a la presentació)	20	20	20	20
	Llenguatge verbal (claredat, lèxic, vocalització, tenir una bona entonació i volum, ritme i fluïdesa)				
Aspectes formals	Gestió del temps de la presentació Es penalitza (Excedir-te en el temps)	20	20	20	20
	Estructura i organització de la presentació i incorporació de taules i figures (Ordre i estructura de la informació a presentar: recorda de fer una introducció, definir uns objectius, presentar uns resultats i tenir una conclusió) Es penalitza (Desordre en presentar la informació)				
	Format de la presentació: Mida de la lletra, format de taules i gràfics, adequació del text				

Aquesta guia d'avaluació ha de tenir en compte la perspectiva de gènere (ODS5) (llenguatge verbal,

Resultats a les assignatures on s'ha implementat actuacions**1- Assignatura d'Antropologia (1er curs)***Enquesta a l'alumnat*

L'enquesta sobre les presentacions orals de l'assignatura Antropologia i psicologia del comportament alimentari (curs 2024-25), amb 62 participants, mostra que la majoria dels estudiants ha assajat individualment més de cinc cops, mentre que els assajos conjunts han estat menys freqüents (entre una i dues vegades en la majoria de casos). Tot i que una part de l'alumnat valora positivament les eines proporcionades pel professorat, diversos estudiants indiquen que encara necessiten més recursos i suport per preparar les seves exposicions.

Els punts febles més habituals fan referència a l'ús limitat de vocabulari científic i tècnic, l'absència de cites bibliogràfiques, l'excés de contingut i, en menor mesura, problemes de rigor científic o dificultats per identificar els aspectes clau del tema. També s'esmenten alguns aspectes formals com l'ús de lletres massa petites o un suport gràfic millorable. Malgrat això, un nombre destacable d'estudiants valora la seva presentació com a excel·lent. Les valoracions mitjanes de la percepció dels estudiants indiquen una millora clara després dels assajos en el contingut (3,87), el llenguatge verbal i no verbal (3,65) i els aspectes formals (3,84).

Valoració de les notes obtingudes per l'alumnat

L'anàlisi de les qualificacions dels cursos 2021-22 a 2024-25 mostra una tendència generalment estable i positiva en el rendiment dels estudiants. Tot i que la mitjana s'ha mantingut propera als valors alts (entre 8,6 i 9,0), cal destacar que el curs 2024-25 manté una mitjana de 8,6, igual que l'any anterior, però amb una millora en la nota mínima (de 5 a 7), fet que indica una reducció dels casos amb dificultats. Aquestes dades suggereixen que les actuacions implementades en els darrers cursos, com ara rúbriques clares d'avaluació, enquestes de percepció i formació específica, podrien estar contribuint a un manteniment general en la qualitat de les presentacions i a una reducció dels rendiments baixos.

	Curs 2024-25	Curs 2023-24	Curs 2022-23	Curs 2021-22
Promig	8,6	8,6	9,0	8,9
Minima	7	5	8	5
Maxima	9,75	9,5	10	10

2-Assignatura de Bromatologia II (2on curs)*Enquesta a l'alumnat*

L'enquesta sobre les presentacions orals de l'assignatura Bromatologia II (curs 2024-25), amb 52 participants, mostra que la majoria dels estudiants han assajat individualment més de cinc cops, però menys de tres de forma conjunta. Tot i que més de la meitat reconeix haver rebut

formació prèvia i considera suficients les eines proporcionades pel professorat, una part significativa indica que necessita més recursos i suport. Els punts febles més comuns són l'ús limitat de vocabulari científic, els errors formals a les diapositives, la presència de "muletillas" i dificultats amb el llenguatge no verbal, com el control de les mans i el contacte visual. Malgrat això, les valoracions mitjanes de la percepció dels estudiants indiquen una millora notable en el contingut (3,96), el llenguatge verbal i no verbal (3,73) i els aspectes formals (3,94) després dels assajos.

Valoració de les notes obtingudes per l'alumnat

La comparativa entre els cursos 2021-22 i 2024-25 de l'assignatura Bromatologia II mostra una clara evolució positiva en les presentacions orals dels estudiants, especialment en el curs 2024-25, on per primer cop s'han incorporat assajos regulars i gravacions prèvies com a part del procés de preparació. La mitjana d'avaluació ha passat de 8,13 (curs 21-22) a 8,75 (curs 24-25), el valor més alt dels quatre anys analitzats. També s'ha observat una millora en la nota mínima, que ha augmentat significativament de 4,8 a 7,5, indicant una reducció notable en els casos de presentacions amb dificultats. Aquests resultats suggereixen que la incorporació d'assajos i enregistraments com a eina de preparació ha tingut un impacte positiu en el rendiment global dels estudiants.

Bromatologia II

	24-25	23-24	22-23	21-22
Promig	8,75	8,32	8,73	8,13
Minim	7,5	5,4	7,5	4,8
Max	10	10	10	10

Seminario formativo y Vídeos ensayos

Enquesta a professorat implicat. Fer proposta d'enquesta al professorat.

7) VALORACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

La implementació d'aquest Projecte d'Innovació Docent ha estat una experiència enriquidora i necessària, tant per a l'equip docent com per als estudiants dels graus de Nutrició Humana i Dietètica (NHD) i de Ciència i Tecnologia dels Aliments (CTA). El projecte ha permès detectar i abordar mancances reals i compartides en l'àmbit de la comunicació oral, competència fonamental per a l'exercici professional en ambdues disciplines. Pel que fa a la percepció dels estudiants, les enquestes han mostrat una necessitat clara de suport i orientació en aquest àmbit, i han confirmat la manca d'homogeneïtat en la formació prèvia.

Els tallers de formació per al professorat han afavorit una millor comprensió dels criteris d'avaluació de la competència comunicativa, i han proporcionat eines concretes per aplicar de forma homogènia entre assignatures. La col·laboració amb experts en comunicació ha estat molt ben valorada i ha servit per professionalitzar l'enfocament didàctic. La participació del professorat en aquesta formació ha estat molt positiva, ja que ha facilitat l'adquisició de criteris compartits per a l'avaluació de les competències orals i ha proporcionat eines per dissenyar recursos didàctics útils per als estudiants, amb l'objectiu de reforçar progressivament les seves

habilitats comunicatives. Aquestes accions formatives han contribuït de manera significativa a la cohesió i coherència del projecte entre les diferents assignatures i titulacions implicades.

El disseny i implementació de materials i guies progressives per a l'estudiantat ha contribuït a estructurar l'aprenentatge de les presentacions orals de forma coherent al llarg dels quatre cursos, reforçant la transversalitat i evitant la improvisació o la dispersió d'enfocaments.

Tot i que la prova pilot amb vídeos d'assajos no va assolir els objectius esperats per diverses limitacions logístiques i estructurals, l'experiència ha servit per reformular l'estratègia i proposar actuacions més adaptades a la realitat de l'alumnat, com ara la creació de tallers pràctics específics des de primer curs.

Finalment, la difusió dels resultats en jornades de professorat ha permès compartir l'experiència i establir sinergies amb altres equips docents interessats en la millora de la competència oral a l'àmbit universitari.

En resum, l'experiència ha estat molt positiva, i ha generat una base sòlida per continuar desenvolupant actuacions que consoliden, estandarditzin i millorin la formació en comunicació oral dels futurs professionals del sector alimentari i de la salut.

8) REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Bibliografia o fons d'informació consultades.

Fernández, J. P. S., de la Fuente Aragón, M. V., Alcaraz, H. M. C., & Samper, A. A. (2011). Desarrollo y evaluación de la competencia "Comunicación Oral" en titulaciones técnicas: estudio de casos. In *I Congreso Internacional de Innovación Docente. CIID: Cartagena 6, 7 y 8 de julio de 2011* (pp. 1985-1996).

Roso Bas, F. (2014). Hablar en público: Programa para desarrollar la competencia oral en profesionales de la Salud.

Ramos, J. L. B. (1997). Técnicas de apoyo a la comunicación oral. In *Materiales para la enseñanza universitaria* (pp. 121-164). Instituto de Ciencias de la Educación.